

Anståndsfrågor

Av fögderidirektör Nils Gottliebsson

I nr 3 år 1967 av denna tidskrift hade jag en liten betraktelse angående anståndsinstutet. Jag vill nu återkomma och redovisa ett konkret förslag som jag tillställt CFU.

Det är anstånd enligt 49 § UF det är fråga om. Där stadgas i 3 mom. att anståndet (med visst undantag som här är utan intresse) skall meddelas att gälla längst intill dess två månader förflutit från dagen för beslut med anledning av ansöknings eller besvären. Det beslut som avses är beslut av PN eller skattedomstol med anledning av besvär över taxering, resp. ansökan om särskild skatteberäkning för makar eller om skatteberäkning för ackumulerad inkomst eller om dödsbodefrielse, beslut av LSt om avkortning i anslutning till ansökan om 80 proc-reducering eller om befrielse från ränta på K-skatt samt beslut av LSKM i taxeringsrättsfall eller om krediteringsändringar. Vid besvär över avgöranden av sistnämnda slag kan vara fråga om beslut av LSt eller PN eller högre instans.

Fristen på två månader innan anståndet upphör och betalning av skatt sålunda i förekommande fall skall ske (indrivningsåtgärd från KFM:s sida får vidtagas) löper alltså från tidpunkten för meddelande av beslut som ovan angivits. Det var mot denna *terminus a quo* som jag morrade förra gången och jag ska be att få göra det en gång till. Om vi först ser till den skattskyldige, så är det inte förvånande om han blir konfunderad när han får ett beslut som nyss sagts. Vare sig han haft framgång eller inte med sina besvär eller sin ansökan måste han undra (om han inte är en gammal skatteräv): vad skall jag göra när tvåmånadersfristen löper ut? Vid bifall till besvär eller ansökan blir frågan: skall jag göra någonting nu (underrätta KFM eller något annat)? Och om utgången innebär ej bifall eller bara delvis bifall blir frågan: hur mycket skall jag nu betala och till vem skall jag betala? Speciella frågor och utrop blir det i sådana fall då tvåmånadersfristen redan löpt ut när beslutet kommer i den skattskyldiges hand. Vad så fogden beträffar, så torde han i de flesta fall inte tillställas något sådant här beslut, utan han får vetskap om utgången först genom omdebiteringsbeslutet och då har många gånger de två månaderna varit och farit för länge sedan.

I min tidigare artikel förordade jag att fristen skulle räknas från dagen för omdebiteringsbeslutet såsom varande en mycket vettigare ordning, sett både ur skattebetalarens och kronofogdens synpunkt. Nu föreslår jag en annan, enligt mitt tycke ännu bättre variant. Nämligen att anstånd meddelas "tillsvidare i avvaktan på slutlig fastställelse av skattebeloppet". Med tillägget: "Ni har att avvakta besked härom". Det är ju nämligen så här, att ett anståndsbeslut (i 49 §:s-fall) i regel avlöses av ett beslut om nedsättning av (den kvarstående) skatten i exakt den omfattning som förutsatts i anståndsbeslutet. Med andra ord skatten avkortas ned

till vad som enligt anståndsbeslutet skall betalas (ingenting alls eller ett visst angivet belopp). I alla dessa fall är fristangivelsen opåkallad eller utan mening eller hur man nu vill uttrycka det. Det är bättre att i de fallen säga som jag ovan föreslagit.

Avviker omdebiteringsbeslutet från anståndsbeslutet på så sätt att mer skatt än vad i anståndsbeslutet angivits skall betalas, bör i omdebiteringsbeslutet anges att mellanskillnaden skall erläggas inom två månader från detta beslut. Då får den skattskyldige rimlig tid på sig att fullgöra sin skyldighet *sedan han fått veta vari denna skyldighet består* och fogden får veta hur länge han skall vila på hanen. Lämnas taxeringsbesvär helt utan bifall eller kommer eljest någon nedsättning av skatten inte i fråga, måste både den skattskyldige och KFM på annat sätt än genom omräkningsbesked underrättas om att "anståndsskatten" skall betalas. Det lämpligaste synes vara att LSKM ombesörjer detta på grundval av beslutet i taxeringsmålet eller annat beslut som innebär att någon skattenedsättning inte skall ske. För ändamålet bör finnas en särskild blankett med förslagsvis följande text:

Beslut om återkallande av anstånd

Sedan Ni den . . . beviljats anstånd med betalning av skatt på sätt framgår av här bifogad avskrift av beslutet, förklarar lokala skattemyndigheten härmed i anslutning till beslut av . . . att anståndsbeslutet upphör att gälla fr. o. m. den . . . Om Ni senast sagda dag betalar den med anståndet avsedda skatten uttages ej restavgift. I annat fall påföres sådan, varjämte indrivningsåtgärder vidtages. Inbetalning skall ske till pg . . .

Skulle man inte på det sättet få en ur alla synpunkter god ordning i fråga om anståndsinstitutets tillämpning i vad gäller anstånd enligt 49 §? Jag förmodar att det inte är möjligt att genomföra den föreslagna reformen utan ändring av 49 § 3 mom men låt då detta ske snarast, så att det nuvarande trassliga systemet ersätts av ett bättre.